

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hírletékek árai:

Egész évre ———— 12 kr.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknál.

Megjelenik mindnap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 230. szám.

Péntek, október 8.

Torontálvármegye költségvetése.

Nagybecskerek, október 8.

Az 1898. évi költségvetést pontos időre összeállította a vármegye derék főszámvivője Zsiros Mihály s így alkal munk nyílik a kiváló fontosságú tárggyal, mely a hétfőn tartandó őszi közgyűlésen nyer elintéztést, behatóan foglalkozni.

Az előirányzat szerint

az 1898. évi összes
szükséglet 239 585 frt 81 kr.
Az összes fedezet 239.624 frt — kr.

s így a felesleg 38 frt 19 kr. ban mutatkozik; összehasonlítva eme előirányzatot a mult évvel, a szükségletek rovatában 18.851 frt 54 kr., a fedezetek rovatában pedig 18.859 frt 50 kr. emelkedést mutat.

Ezen lényeges emelkedés abban leli indokát, hogy a törvh. bizottságnak ez évi májusban hozott határozata s a belügy-miniszternek e tárgyban kiadott rendeletehez képest a törvh. bizottság által rendszeresített új állások 16.900 frt javadalmazása eme költségvetésbe már fölvétetett; azonfelül, minthogy az irodai szükségletek a folyton szaporodó ügyforgalom mellett oly tetemesen emelkedtek, hogy a költségvetésnek csak megközelíthető betartása szempontjából azok mérsékelt felemelésétől eltekinteni nem lehetett; 1100 frttal magasabb összegben vétetett fel, mint a mult évben.

De nézzük a részletes indokolást:

A) Szükségletek.

I. r. A tisztviselők, segéd- és kezelő személyzet fizetése és lakpénze a mult évi 154.130 frt helyett 171.230 frttal vétettek fel; a 17.000 frtnyi többletből 16.900 frt a következő új állások javadalmazásának felel meg:

1 aljegyző 800 frt fizetés és 200 frt lakpénzzel 1000 frt — kr.
2 II. oszt. árvasz. ülnök

egyenként 1000 frt fizetés és 200 frt lakpénzzel 2400 frt — kr.
2 alszámvivő, egyenként 800 frt fizetéssel és 200 frt lakpénzzel 2000 frt — kr.
1 gazdasági előadó 1000 frt fizetés és 200 frt lakpénzzel 1200 frt — kr.
1 allelváltárnok 750 frt fizetés és 150 frt lakpénzzel 900 frt — kr.
10 írnök, egyenként 600 frt fizetés és 100 frt lakpénzzel 7000 frt — kr.
6 díjnok, egyenként 400 frt fizetéssel 2400 frt — kr.
Összesen . 16900 frt — kr.

A fennmaradó 200 frt többlet dr. Riesz Jakab árv. ülnök személyi pótlékát képezi.

II. r. A szolgazemélyzet bére és lakpénze marad 15.086 frttal.

III. r. A szolgazemélyzet ruházati kiadásai 4049 frt 87 krral, tehát 276 frt 54 kr. többlettel voltak felveendőek.

IV. r. A hivatalos helyiségek és fogházak bére című rovat megmaradt 1700 forinttal.

V. r. Az irodai szükséglet című rovat 16.750 frtről 17.850 frtra emeltetett.

A nagymérvű és több évi tapasztalaton nyugvó eltérések dacára e rovatnak egyes czimei csak igen mérsékelttel emeltettek; és pedig a papírneműek és irodai szerek 2500 frtről 2800 frtra; a nyomtatványok 1400 frtről 1700 frtra, ellenben a tüzelő anyagok beszerzésére szükségelt összeg 5000 frttal lett csak fölvéve, miként a mult évben, mert egyrészt hosszúságú kísérletezések után végre sikerült ez évben a Torontáli h. é. vasutak igazgatóságánál az eddigiekkel szemben jóval olcsóbb és eléggé megfelelő kőszén szállítását biztosítani, másrészt pedig a vármegye széképületének Nagybecskerek városára által villanyvilágítással leendő ellátá-

sára nézve a szerződés egy évi időtartamra meghosszabbított, a mi a tüzelő anyag szükségletére szintén jeientékeny befolyással van; ámbár itt is felemlítendő, hogy az eddigi 3000 frt általános összeg 3500 frtra lett fölemelve.

VI. r. Napidíjak és utiköltségek rovatánál a mult évi 11.790 frt helyett csak 11.590 frt lett előirányozva, mert az általánnyal el nem látott tisztviselők utiköltségeinek kiegyenlítésére a mult évek eredményének egybevetéséhez képest 1000 frt helyett 800 frt elégségesnek látszik.

VII. Épületek és tartozékaik fentartása fejében a legszigorubb takarékosági elvek szem előtt tartásával a multak eredményéhez képest 1959 frt 94 kr. irányoztatott elő.

VIII. r. Az egyéb rendszeresített kiadások rovatánál a mult évi 1000 frttal szemben jelentékeny és pedig 14.070 frt emelkedés mutatkozik azért, mert az eddigiekhez képest megállapított tételeket, és pedig:

jutalmak és segélyekre 600 frt — kr.
10 közíg. gyakornok segélyezésére . . . 2400 frt — kr.
14 járás ujonczozási költségeire 3900 frt — kr.
14 járás sokszorosító gép kezelési költségeire. 6805 frt — kr.
Összesen . 13705 frt — kr.
hozottt át.

B) Fedezet.

I. r. Allami javadalmazás címén a mult évi 179.500 frt helyett 1898-ra 195.000 frt irányoztatott elő; az ujonnan rendszeresített állások javadalmazásának a már bevezetőleg idézett közgyűlési határozat és belügyminiszteri rendelet értelmében a költségvetésbe történt beállításával, nemkülönben az irodai kiadások terén évről-évre mutatkozó emelkedés fedezésére a vármegye egyéb jövedelmi forrásainak teljes kimerítése folytán más mód nem

A „TORONTÁL” tárczája.

Két szandolin.

— Nyári emlék. —

Elmerengve ülök a csónak klubb-ház árnyékában egy kényelmes karszékben és gyanútlanul elhallgatom, hogy mit csacsognak a hűsítő víz habjai s a szomszédágomban pihenő asszony népek mindent tudó ajkai.

A vizet nézem, a messze kéklő hegyeket, a vízi lepkeként tovasikló vitorlásokat, melyek együttvéve egy pompás képet alkotnak, a mely betölti lelkemet, előttem az öbön számtalan csónakon szandolinon vidám tarka-barka nép eviczkél, lubiczkol, s kivált a gyöngéd nem igyekszik azon, hogy belevágva az evezőt a zöldelő habokba, némi büszkességgel vigye ki a „szombatontként” a fővárostól megérkező férjem urat a nagy vizre. Ott nincs honn se dada, se baba, a kik a szük fürdői lakást kényelmet lenné teszik. S ha a férj uram fiatal, csodálatos ügyességgel kormányozza a ladikot a part felé, a hol buján zöldelik a mindent elfeledő nádas, a melynek susogó levelei oly titokzatosan borulnak össze a közénk szurráló ladik után. . .

Edes, gyakran irigykedő sejtelmek kelnek szívembe, melyeket csak tüzel az a sok csónak-karamból, a melynek lökő hatása alatt sok kecses matróznő elveszti az egyensúlyt, s lábcsakáival akar az égbe kapaszkodni! No hát ez a szívemnek, a véremnek kell!

Hanem a májam, a májajam! ennek is kell ám valamis jól gondoskodnak arról a klubb-helyiség kerti székein megtelepült pletykázó édes

asszonyok, a kiknek kicsi nyelvéről mindig hallok olyasmit, a mi meg a májajamnak esik jól. Persze a gyönyörűségek nem is tudják, hogy az a gondolataiba elmerülő ur itt a szomszédágomban a lehető legjobb fülekkel van megáldva. . .

Pompás két asszony! hanem az ő képeket megtartom magamnak, de az egyik által a másiknak tovaesélt történetét közlöm.

— Nem is gondolnád kedvesem, hogy ez nagy szent, a Pannika, milyen csinos stiklit csinált a multkor. Hiszen ismered, milyen képmutató s milyen botránykozó képeket tudott vágni, a mikor a férfiakról beszélünk: szinte esküszik, hogy teljesen el van telve a kedves férjével. Sohse hittem neki, tudod, ismerjük már mi egymást! S csakugyan, megcsóptem a multkor. Így történt:

Egy délután, úgy öt felé a mamával jöttem ide, bepillantok a viz felé, hát látom, hogy egy szandolinos nő az „Amor” nádas felé evez. Mindjárt megösmertem a Pannikát — tudod, arról a csodálatos sárga szallagos kalapjáról! Miért tart az az asszony a nádas felé? talán van ott valami? kikértem a matróztól a távcsövet, belenézek. Nagy figyelemmel végig nézem a nádas szélét, hát. . .

— Hát mi volt ott, kérlek?

— Egy helyen sikátor volt betörve a nádas közé, s távcsövöm annak bejáratánál egy tárgyat mutatott. Ott ugyanis le volt törve 3—4 szál nád, s azokra egy tennisszappka volt reá tűzve.

— Hát a gazdája?

— Várjál! es egy jel lehetett, hogy van ott valaki bent, s ott vár valakit. No, tudjuk

mi azilyent! Hát a kis ártatlan Pannika egyenesen neki evezett ennek a sapkának. Oda érve, lebontotta azt, s egyszerre csak eltűnt. Amire lezárult mögötte a sutogó nádas. Megnéztem az órámat. Hat óra tíz percz volt!

A mikor megint előtűnt a Pannika a vizen, az órámat hat óra negyven perczet mutatott. Elhatároztam, hogy bevarjuk Pannikát. A boldog, meglegedett arczokat mindig szeretem látni. Sőt mikor kikötött, a kitéző hidra elébe is mentem. . .

— Te kis irigy! . . .
— Igazán, pompásan nézett ki, az evezés izgalmi egészen kipirosították az arczát. Igen megörültünk egymásnak, megdicserétem a színt, s szóval is csodáltam a bátorságát, hogy oly messzire be mert menni a vizre, pláne a nádasba. S így szólt:

Tudod aranyom, mostanában oly nagyon szeretem a magányt, bementem hát a vizre, de ott is oly nagyon alkalmatlanokodik a sok csónakos, hogy még ott sincs nyugtom. Így aztán elhatároztam, hogy be megyek a nádasba. Oh kedvesem! mily szép ott. Alattam a csobogó viz, körülöttem titokzatosan susogó nádas, felettem kék ég. . .

Közben nagy akarattal hozzánk állott a matróz, s így szólt:

— Engedelmet kérek nagyságos asszony, de nem értem a dolgot! A nagyságos asszony a mi szandolinunkon hajózott ki, s most meg a polgári csónakon tért vissza. Hogy tetszett így elcsérelni?

A lemenő nap oly szép pirosra festette a Pannika arczát.

maradt, mint a vármegye dotációjának 15.000 frttal való felemelése, bár még e mellett is biztosra vehető, hogy az irodai kiadások rovata terhére fölvevett 17.850 frt az eddigi tapasztalatokhoz képest elégséges nem lesz, a mennyiben e czímen 1894-ben . . . 25019 frt 52 kr. 1895-ben . . . 22186 frt 02 kr. 1896-ban . . . 19960 frt 97 kr., illetve a villanyvilágítási átalányként fizetett 750 frttal 20.710 frt 97 kr. adatott ki tényleg.

A szükségletek I. rovatánál felemlítettük, hogy az újonnan rendszeresített állások javadalmazása 16.900 frtot tesz ki, ennek részbeni fedezésére azonban a már többször idézett kgy. határozattal kijelöltettek:

- a) Az árvapénztár tartalékalap kamatai, s az árvaházak tüzkárbiztosítási alapja terhére egy II. oszt. árvaszéki tlnök 1000 frt fizetése és 200 frt lakpénze fejében . . . 1200 frt — kr
- b) Az ebadó alap terhére a gazd. előadó 800 frt járandóságához . . . 800 frt — kr.
- c) A várm. gazd. egyesület járuléka czímén ugyancsak a gazd. előadó járandóságához pótlék czímén . . . 400 frt — kr.

Összesen . . . 2400 frt — kr. úgy, hogy az újonnan rendszeresített állásokkal fölmerült költségek fedezésére . . . 14500 frt — kr. és az irodai kiadásokra 1000 frt — kr. esnek a kijelölt 15.500 frt pótvavadalmazásból.

Hogy a vármegye házipénztárának mily égető szüksége van az állami javadalmazás felemelésére, az az utóbbi évi számadások és költségvetések bemutatásával mindenkor hangsúlyozva lett, de eddig minden eredmény nélkül; pedig nem csekély azon összeg, melyet a vármegye közönsége csak az utolsó négy év alatt saját alapjaiból volt kénytelen a házipénztár tulkiadásaira fordítani azon összegeken kívül, melyeket alapok járuléka czímén évről-évre külön fizetett be a házipénztárba; így

- az 1893. évi tulkiadás czímén . . . 8000 frt — kr.
- az 1894. évi tulkiadás czímén . . . 9327 frt 11 kr.
- az 1895. évi tulkiadás czímén . . . 5722 frt 80 kr.
- az 1896. évi tulkiadás czímén . . . 2222 frt 62 kr.

Összesen . . . 25272 frt 53 krt volt kénytelen egyéb alapjaiból megtéríteni.

Felette méltányos tehát, hogy az állami javadalmazás felemlítették legalább azon összeggel, melyet imént kimutattunk, annál is inkább, mert a vm. összes alapjai a lehetőségig meg vannak adóztatva a házipénztár költségeinek fedezéséhez és az 1898. évi kozzájárulás már 28.017 frtra rug.

II. r. Cselekvő kamatok czímén a múlt évi 2997 frt 50 krral szemben 3202 frt irányoztatott elő, mert a házipénztárt se gelyző és a megyeház alaphoz tartozott 41.800 frt és 5000 frt n. é. 4% koronajáradék kötvények eladásából befolyt összeg Torontál vm. központi hitelintézeti üzlet-részekbe fektetett be, melyek után 4-5% kamatjövedelem várható.

III. r. Ingatlanok jövedelme czímén, miként a múlt évben is, 300 frt lett előirányozva, mely összeg az államépítészeti hivatalnak átengedett helyiségek bérlete fejében folyik be a várm. házipénztárába.

IV. r. Alapok járuléka fejében a múlt évi 25312 frt helyett 28017 frt állítottatott be a költségvetésbe; a 2705 frtnyi többletből az I. r. alatt már említett II. oszt. árvaszéki tlnöki állás javadalmazására az

árvapénztári tartalékalap kamataiból s az árvaházak tüzbiztosítási alapjából	1200 frt — kr.
Ugyanezen biztosítási alapból dr. Riesz Jakabárvaszéki tlnök, mint elnökhelyettes személyi pótléka . . .	200 frt — kr.
A gazd. előadó javadalmazására az ebadó alapból	800 frt — kr.
A nagyikindai realtanoda alapból egy díjnok fizetésére	400 frt — kr.
Összesen	2600 frt — kr.

esik; a többi 105 frt pedig az egyes alapok között oszlik meg.

V. r. A különféle bevételeknél a múlt évi 11.155 frt helyett 11.605 frt irányoztatott elő, mert a gazd. előadó javadalmazásához a vármegyei gazd. egyesület által fizetendő 400 frt járulék ezen rovatnál vétetett fel.

VI. r. Térítmények czímén 1500 frt irányoztatott elő úgy mint a múlt évben, mely összeg a házipénztár cselekvő hátralékainak meg is felel.

VII. r. Pótadó czímén mi sem lett előirányozva ez évben sem.

C) A vármegyei pótadók.

Habár a vm. tek. törvh. bizottsága által már megszavazott s ezentul megszavazandó vm. pótadók a házipénztár költségvetésével szerves összefüggésben nem is állanak, mindamellett arra való tekintettel, hogy ezen pótadóknak kivetése és rendeltetésének megállapítása eddig is a házipénztár költségvetésével kapcsolatosan tárgyalatott, valamint tekintettel arra is, hogy ezen pótadók a vm. tek. törvh. bizottsága által évenként újra és újra megszavazandók, annak dacára, hogy azok egy része már több évre lekötve s ennek alapján finanszírozva is lett, tájékozással közöljük a következőket:

A folyó 1897. évre a következő vm. pótadók lettek kivetve:
 a vármegyei ház kibővítési alap javára 1%;
 a vármegyei kórházalap javára . 1%;
 és a betegápolási alap javára . 1%;
 Összesen . 3%.

Ezen kivetési arány a jövő 1898. évre is fentartandó volna, mert

a) a vármegyei ház kibővítési alap 1%-nyi kivetésére bezárólag 1900 ik évig már le van kötve a vm. utipénztár javára; az utipénztár t. i. ezen alapnak összes tartozását annak idején kiegyenlítette, s ma még e czímen 232.261 frt 21 kr. követelése áll fenn;

b) a vm. kórházalap 1%-nyi javadalmazása le van kötve a magyar jelzálog hitelbanktól fölvevett 337.500 frt törlesztéses kölcsön visszafizetésére bezárólag 1904. évig;

c) a betegápolási alap részére pedig az 1%-nyi kivetés feltétlenül szükséges, eltekintve attól, hogy ez alap 1896. év végével 9901 frt 67 kr. tulkiadással zárult, figyelembe kell vennünk még azon körülményt is, hogy a megyei közkórházak, mint ezt tegnapi cikkünkben bebizonyítottuk, állandó deficizzel küzdenek s a betegápolási alap istápolására szorulnak.

Az összes kórházak tulkiadása 23653 frt 43 kr., ehhez hozzászámítva a betegápolási-alap imént említett 9901 frt tulkiadását, az 1896. évi zárlat szerinti tulkiadások összege 33.555 frtra emelkedik, melylyel szemben fedezetként csakis azon 18.531 frt 67 kr. cselekvő hátralék jelölhető meg, melylyel egyes községek vármegyei pótadó fejében a betegápolási alappal szemben 1896. év végével a zárszámadás tanúsága szerint hátralékban maradtak.

S ha még ezeken kívül figyelembe vesszük azon szomorú tapasztalati tényt is, hogy a közkórházak finansziális viszonyaiban nemcsak hogy javulás nem állott

be mindeideig, hanem az állapotok folyton súlyosbodnak, úgy be kell látnunk, hogy a betegápolási alap részére javaslatba hozott 1%-nyi pótadóra elkerülhetlen szükség van s hogy a vm. közkórházak finansziális ügyeinek rendezése tovább el nem odázható.

A közs. szegényalap gyarapítására igénybe vehető 1% pótadóról a vm. főpénztárába eddig beszállítottatni szokott 3/4%-nyi kivetés rendeltetése tekintetében is fenn volna tartandó az eddigi állapot.

Ezen 3/4% pótadóból
 a) a betegápolási-alap javára . 1/4%;
 b) a kisedővoda-alap javára . 1/4%; és
 c) a közjótékonyági-alap javára is 1/4% volt eredetileg fordítandó; utóbb azonban a törvh. bizottságának belügyminiszteri jóváhagyás mellett akként intézkedett, hogy

1. a közjótékonyági alapot illető 1/4% pótadót bezárólag 1902. évig átengedte a vm. kórház-alapnak, a magyar jelzálog hitelbanktól fölvevett 337.500 frtos kölcsön annuitásainak fedezéséhez, miután annak 1%-nyi dotációját — a mi átlag évenként 34.000 frtra tehető — nem elégséges a kölcsön évi 42.123 frt 50 kr. annuitásának törlesztésére;

2. a kisedővoda-alapot megillető 1/4%-ot pedig felerészben (1/8%) a betegápolási alapnak és felerészben (1/8%) a nagyikindai lovaslaktanya-alapnak engedte át.

Ez volt a kivetési arány 1897-ig s ez volna fentartandó 1898. évre is.

Ennyiben tartottuk szükségesnek a jövő évi költségvetést ismertetni, melyből kitűnik, hogy e mellett, hogy e vármegye intézőinek figyelme kiterjed mindarra, a mire egy oly gazdag és művelt vármegyének tekintettel kell lennie, a legmesszebb menő, különösen az idej szomorú gazdasági visznyok parancsolta takarékoságot tartották szem előtt.

A vetőmag.

Torontál vármegye magkiosztó központi bizottsága tegnap délután dr. Dellimanich alispán elnökelete alatt ülést tartott, melyen részt vetiek: Poroszkay Béla m. főügyész, Zeiros Mihály m. főszámvevő, Szilágyi Albert tb. főjegyző, Winkler Ignác, ifj. Demkó Pál, Marton Andor bis. tagok.

Elnöklő alispán bejelenti, hogy a magyar kir. földművelésügyi miniszter a 180 ezer frtnyi kamatnélküli kölcsönt az ismert feltételek mellett engedélyezte, amiért az alispán az árlejtsét kiírta s a beérkezett ajánlatok alapján kéri a bizottságot, hogy a sürgős szükségre való tekintettel az árlejtsét tartsa meg rögtön.

Miután felolvastattak a beérkezett ajánlatok, a bizottság az egyes járások részére a következő vetőmag mennyiségét állapította meg.

- Pancsovai járás 2000 mm.
- Antalfalvai " 2540 "
- Alibonári " 1800 "
- Perjámosi " 230 "
- Zsombolyai " 200 "
- Bánlakai " 1200 "
- Módosi " 1100 "
- Nagybecskereki járás . . . 2000 "
- Nagybecskerek-Musslyatelep. 500 "
- Nagyikindai járás 70 "
- Párdányi " 1500 "

Miután az egyes vállalkozók ajánlataikat szóbelileg előadták, a bizottság a következő ajánlatokat fogadta el:

- 1. Pancsovai járás Strasser és König 11 frt 45 kr. métermássánskint. 78 kgr. garancia mellett.
- 2. Antalfalvai járás Strasser és König 11 frt 59 kr.
- 3. Alibonári járás Schlesinger és Polákovits 11 frt 25 kr. minta szerint.
- 4. Zsombolyai járás Strasser és König 11 frt 85 kr. (73 kgr.)
- 5. Bánlakai járás Strasser és König 11 frt 62 kr. (73 kgr.)

6. Módosi járás Schlesinger és Polákovits 11 frt 50 kr. (minta szerint).

7. Nagybecskereki járás Muzslya-telep Union bank 11 frt 55 kr. (minta szerint).

8. Nagykikindai járás Strasser és König 11 frt 75 kr. (minta szerint).

9. Párdányi járás Schlesinger és Polákovits 11 frt 50 kr. (minta szerint).

A fenti határozat a vállalkozóknak nyomban kihirdetett asszal, hogy a szállítás idejére nézve az illetékes járási főszolgabírákkal lépjenek érintkezésbe. A buszintákat lepecsételték, a szállítási szerződéseket elkészítésével pedig a megyei főügyész bízott meg.

Itt megjegyezzük, hogy összesen 64 községben 6549 gazdának fognak vetőmagot kiosztani.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 10. Őszi lövész Nagy-Becskereken.
Október 10. Lovasversenybál.
Október 11. Millenáris bizottság zárulása.
Október 11. Őszi közgyűlés.
Október 13. Közigazgatási bizottság.
Október 16. A Magyar kör estélye.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **A király nevenapja.** Október 4-ikét Kis-Zombor község lakossága lelkesült örömmel ünnepelte meg. Az ünnepélyt Rankovics Sándor községi bíró kezdeményezte. Már 3-án az egész község zászlódszót öltött; 4-én pedig 9 órakor a község képviselőtestülete, az előjáróság, az egyesületek s a lakosság nagy része a szentegyházba vonult hála imát rebegni a magyar nemzet atyjá, jószágos királyáért. — A szent misét ft. Árpás Gyula végezte Hoffmann Béla lelkész társaságával. Misa után az egész ünnepi közönség a községi iskolaépületbe vonult, meghallgatván a tanulók által rendezett iskolai ünnepélyt. Az igazgató tanító hazafias beszédben elősorolá a király adományát, a tanulókat a király tiszteletére buzdította; az ünnepség a szózat elénklésével végződött. A nemzeti jelvények, zászlókkal ellátott tanulók, a király háromsoros éltetése mellett, szép sorrendben hazaindultak, kiket a nagyközönség is követett. Este 7 órakor kigyulladtak a mécsesek, minden ház fényárban uszott; a király arcképe megkoszorúva, éljen a király felirat, a magyar korona kivilágításával volt díszítve igen sok épület, így az iskola is. Legdíszesebbek voltak zombori Rónay Ernő, László és Emil kastélyai és Rankovics Sándor bíró háza. — Homoliconon folyó hó 3-án este mozsárlövések és zene mellett fényes kivilágítás volt a magas királyi leiratnak és a király névnapjának öröme. 4-én 10 órakor ünnepi isteni tisztelet volt a rk. plébánia-templomban, melyen az előjáróság, a tantestület, a tanulók és az egész lakosság részt vett.

— **Személyi hír.** Gróf Bethlen Miklós megyei főjegyző visszatért szabadságáról s a mai napon elfoglalta hivatalát.

— **Jegyzői szigorlatok.** A torontálmegyei ősi jegyzői szigorlatokat az írásbelivel ma reggel kezdtek meg. A szigorlatozók tizenhárom vannak.

— **Lovasverseny.** A nagybecskereki ősi lovasversenyt nem az eddig megállapított helyen, az Eoska felé vezető úton, hanem a tomasevácsi út végén lévő legelőn tartják meg. Itt emlíjük meg, hogy a versenyzők vasárnap 1/2 12 órakor dejeunerre gyűlnek össze a kassinóba és onnan indulnak a versenyre. A díjakra legutóbb adakoztak: gróf Karátsonyi Aladár 20 frt, Karátsonyi Andor 20 frt, Winkler Ignác 10 frt. A hölgyek díjára Tellesky Kristófné 5 frtot, dr. Bogdán Zsivkóné 2 frtot.

— **Szönyeggyár.** A felszámolás alatt álló nagybecskereki szönyeggyár ingóságai, nevezetesen kész szönyegek, gyapju, festett és nyers fonal stb. eladatnak. Bővebb felvilágosítással szolgál a szönyeggyár felszámoló bizottság.

— **A délvideki színiszövetkezet.** Verseczről jelentik, hogy Peterdi Sándor színtársulata vasárnap kezdte meg az előadásokat a „Niobe”-val. Hétfőn Csiky örökbecsi vigjátéka, a Nagymama került színre, tegnap pedig az „Oh azok az anyósok”.

— **Magyargyűlölő bunyevácok.** A szabaddai bunyevác ifjúság ez év elején kérvényt intézett az ottani polgármesteri hivatalhoz, amelyben engedélyt kértek egy zene s daltársulat létesítésére. A kérvény mellé egy hangversenyjelentést is csatoltak, melynek teljes szövege bunyevác nyelven volt fogalmazva. A polgármester engedélyezte a hangverseny megtartását azon kikötéssel azonban, hogy a beküldött, s bunyevác nyelven fogalmazott szövegbe legelőbb egy hangversenyszámot magyar nyelven jelezzenek. — A hős ifjúság asszal a válaszal élt, hogy magyar nyelven nem közölnek a programmon semmit, mert „nem akarnak nevetőssé válni.” — Ezen sértő és vakmerő nyilatkozat alapján a polgármester megvonta az ifjúságtól a hangverseny-engedélyt, s egyidejűleg kérvényüket a tanács is visszautasította. — A „Veliko Kóló” alakuló bizottsága azon hiszemben, hogy fenn jobban járnak, alapszabályait és kérvényüket a belügyminiszteriumhoz küldték jóváhagyás végett. A miniszter azonban leküldte ezt a kérvényt a polgármesterhez véleményezés végett, s így került a híres „Veliko Kóló” ügye másodszer a szabaddai polgármesterhez. A polgármester a belügyminiszterhez felküldött véleményében az esetben kéri az alapszabályok jóváhagyását, ha az egyesület címe magyar nyelven tüntetetik fel. Ezt azonban a magyar nyelvet gyűlölő bunyevác ifjak aligha fogják elfogadni.

— **Iskolaszék.** A nagybecskereki községi iskolaszék holnap szombaton délután ülést tart.

— **Polgárok ünnepeltetése.** Mint Pancesováról írják: Bachman Antal és Huber János odaváló polgárok, kiknek — mint annak idején említettük, — ő felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, a napokban polgártársaik részéről szívélyes ovációkban részesítettek. Mindkettőt számos hivatal és egylet fejei üdvözölték személyesen ezen legmagasabb kitüntetés alkalmából. A nekik adományozott lovagkeresztet a legközelebbi közig. bizottsági ülésen Rónay Jenő Pancesova város főispánja személyesen fogja az így kitüntetett mellé tüzni.

— **A Vilmos huszárok Panceován.** A Vilmos-huszárok 4-ik százada, amiat már említettük, e hó 3-án, vasárnap vonult be új állomására. Fogadtatása igen impozáns volt, a mennyiben a város részéről Mattanovich Adolf polgármester a főbb tisztviselőkkel és Pancesova város számos notabilitása kecsizott ki üdvözlésére a pancesova-almási határra. Itt a polgárság nevében Mattanovich polgármester üdvözölte rövid szavakban a századot, majd a század parancsnoka Seiff kapitány felelt, aki válaszában kiemelte, hogy mind ő, mind pedig a század tisztikara mindenkor azon lesznek, hogy a katonaság és polgárság közti viszony minél barátságosabb legyen. Ezután az időközben kiérkezett Pull ezredes és kísérete előtt vonult el a század és utána a Rákóczy hangja mellett vonult be a diadalkapuval és zászlókkal feldíszített városba.

— **Vidéki zsurnallsztika.** Érdekes szerkesztőváltásról értesítik lapunkat Nagyváradról. Lovassy Andor, a nagyváradi „Szabadság” napilap felelős szerkesztője ezen állásától megváltik és egyszersmind megváltik a megyétől is, melynek jegyzője és elmegey Budapestre Mikszáth Kálmán új lapjához, mely f. hó 15-ikén fog megjelenni. Lovassy Andor erős talentumával nagy hasznára vált Nagyvárad közügyeinek, melyet veszteség ér az ő távozásával. A Mikszáth lapja ellenben egy szellemes, reményteljes újság író nyert az ő személyében. A Szabadság nál az ő szerkesztői helyét a lap kitűnő fő munkatársa, Halász Lajos foglalja el f. hó tizedikétől.

— **Kikapós menyecske.** Verseczről írják, hogy Petrucz István nagy-szredistyei lakos 14 késszurással meggyilkolta fiatal feleségét, aki kikapós menyecske volt s több ízben elhagyta az urát. A gyilkos önként jelentkezett a verseczi rendőrségnél.

— **Maros szabályozás.** Annyit és annyiszor irtak már róla az újságok, hogy az érdeklődő méltán kérdezheti: ha annyit irtak róla, hol kérik már az éji homályban? Mert hogy a valóságban nagyon-nagyon kis rész van még abból megvalósítva, amit úgy hívnak: „Maros-szabályozás”, — arról mindenki meggyőződhetik, aki egyszer megnézi a Marost. Itt-ott, igen dolgoznak rajta, de az bizony oly elenyésző csekélység, hogy számba alig jöhet. Ez állapott orvoslását célozza az a mozgalom, mely a Maros menti, Arad, Temes, Csanád, Torontálmegyei birtokosság körében indult meg. Mint értesülünk, közös megállapodás után a földmívelésügyi miniszterhez fognak fordulni, hogy vegye melegebb

pártfogásba az elhanyagolt Maros ügyét. Az Alföld egyik legtermékenyebb, virágzó földmívelő vidékét szeli át a Maros, melynek elég bő a vize a hajózásra és kitűnő vízi utul szolgál — de nincs szabályozva. Nemcsak az érdekelt vidékeknek tünt fel es a visszas állapot, hanem a magyar hajózási társaságnak is, mely legujabban megbolygatta a kérdést. Nyáron és jelenleg is, mikor minimumra száll a víz, olyan sátonyok nyulnak bele a folyóba, hogy nemcsak hajózni, de még tutajozni sem lehet, mert elakadnak a folyón.

— **Érdekes párbaj történt** a napokban Karánsebesen. Érdekes a párbaj azért is, mert az igazságszolgáltatásnak: az ottani törvényszéknek két embere állott egymással szemben: Hoffer Lajos aljegyző és Gruber Géza albiró. A párbaj a legmagasabb feltételek között folyt le huszonöt lépés távolság, öt-öt lépés avasok kétszeri golyóváltás. Hoffer kétszer lőtt, míg Gruber nem használta fegyverét, bár megtette az advanceot. A felek nem békültek ki.

Táviratok.

A provizórium.

Budapest, okt. 8. (A „Torontái” eredeti távirata.) A provizóriumról szóló törvényjavaslat sokkal előbb kerül tárgyalás alá, semmint politikai körökben azt eleinte gondolták. Hétfőn ugyanis benyújtják a javaslatot mind a két parlamentben.

Egy államhivatalnok letartóztatása.

Budapest, október 8. (A „Torontái” eredeti távirata.) Brüsszélből telegrafálják, hogy ott letartóztattak egy magas állású államhivatalnokot, a kiről kiderült, hogy tagja egy kiterjedt tolvajbandának. A tolvajbanda különösen értékpapirokat szokott lopni, a melyeket azután az államhivatalnok szép felesége értékesített.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 8. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, forgalom 40.000 mm., az árak 10 krral magasabak. Hivatalos felmondás nem történt. Kötetett:

Buza szept.-okt.	12-35 — 12-37
Buza márcz.-április	11-96 — 11-97
Tengeri 1898 máj.-júniusra	5-28 — 5-30
Tengeri októberre	4-55 — 4-60
Zab márcz.-ápr.	6-34 — 6-36
Zab szept.-okt.	5-05 — 6-07

Nyiltér.*)

**Kronendorfi
Savanyúvíz**

KELLEMEZ IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VÍZ

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyvíz

tüdő, gyomor és
vizhólyag bántalmaknál
sikerrel használtatik.

Főraktár N.-Becskereken:

Armbruster József úrnál.

649-10-7

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

19183. szám 1897.

890-2.2

Birtok eladási árverési hirdetmény.

Alólírt m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett tárgyak örökáron leendő eladása végett az alább kintű helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és írásbeli ajánlatoknál, mely utóbbi szabályszerűen szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyújtandó s kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési feltételeket, melyeket is különben aláírni köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el, még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Az eladási árverések a következő helyeken és időben fognak megtartatni, u. m.:

I. Aradon a m. kir. Jószágigazgatóságnál.
1897. évi október hó 16-án d. e. 9 órakor.

Uj-Panást alatti csárda 1 h. 274 □-öl, pécskai alsó legelő föld 36 h. 469 □-öl, apátfalvai 1 térképsz. magtártelek 1021 □-öl, apátfalvai 8 térképsz. magtártelek s magtár 615 □-öl, megyesegyházi helypénzszedési jog a piactérrel 4 h., m. pécskai negy magtár.

II. Lippán a m. kir. kincst. Ispánságnál.
1897. évi október hó 13-án d. e. 8 órakor.

Lippai Hodájalui Gyorgye Szirbu 1 h. 150 □-öl, lippai gyungyuk kaszálló 2 h. 898 □-öl, lippai kocsza poganyicza 3 h. 1234 □-öl, lippai cserjés majorföld 4 h. 1370 □-öl, lippai sásárok 3 h. 701 □-öl, válemai volt ispánsági lak, bakamezői volt korcsmatelek 1 h.

III. Ujpecsen a m. kir. kincst. Ispánságnál.
1897. évi október hó 20-án d. e. 8 órakor.

Aurélházi malomjog, öregfalui örleési jog, csebzei 2 malomjog, dinyási 5 malomjog, ujpécsi 3 malomjog, m.-szt.-mártoni 2 malomjog, szerb-szt.-mártoni 4 malomjog, ó-teleki 2 jár. malom és telke 622 □-öl, ó-teleki halászati jog, szabadfalvi halászati jog, kissodai malomjog, rom.-szt.-mihályi 4 malomjog, utvini halászati jog és 1 malomjog, dinyási 373. tkvi, 47. hrsz. házhely 800 □-öl.

IV. Temes-Szt.-Andráson a m. kir. kincst. Ispánságnál.
1897. évi október hó 21-én d. e. 9 órakor.

Kistopolovecki korcsma föld 11 h. 1168 □-öl, bélinei halászati jog, nagytopolovecki legelő rét 1 h. 1069 □-öl, kistopolovecki majorsági föld 64 h. 1000 □-öl, knézi mézárszéki föld 4 h. 1162 □-öl, kétféle kivágási föld 8 h. 1194 □-öl, szakálházi mézárszéki föld 3 h. 21 □-öl, kisbecskereki Willers-féle iparföld 30 h. 1442 □-öl, kisbecskereki korcsma föld 18 h. 1591 □-öl, kisbecskereki nádas és kaszálló vadászati joggal, 324 h. 834 □-öl, kisbecskereki póstaföld 75 h. 1391 □-öl, kisbecskereki 2 malomjog, ujbessenyi 2 malomjog, brukkenai 2 malomjog, csernegyházi halászati jog, főnlaki 2 malomjog, kétféle malomjog, szent-andrási 3 malomjog, kis-szt.-péteri malomjog, nagytopolovecki szántó 2 hold, brukkenai kivágási föld 1 h. 225 □-öl, kovácsi malomjog, knézi 9 malomjog, főnlaki malomjog, kúbekházi malomjog, ó-szt.-iváni 2 malomjog, keglevichházi malomjog, szőregyi malomjog, ujszentiváni 2 malomjog, ujhelyi malomjog, kistelepi malomjog, kovácsi tagosított föld 144 h. 382 □-öl, bogárosi 3 malomjog, csatádi 5 malomjog, grabácsi 4 malomjog, gyálai 4 malomjog, oszterni 3 kétjár. malom taksa, ó-bessenyi 10 malomjog.

V. Dentán a m. kir. kincst. Ispánságnál.
1897. évi október hó 22-én d. e. 8 órakor.

Dentai Ritamára gazd. épületekkel 557 h. 134 □-öl, berekuczai és kam.-szentgyörgyi halászati jogok, dentai 2 jár. vízi malom örleési joga, nagymargitai egy jár. száraz malom és szolg. földek taksaszedési joga 113 h. 1344 □-öl, omori 2 jár. száraz malom örleési joga, szentjánosi 4 egy jár. száraz malom örleési joga, vattinai szolg. földek taksaszedési joga 42 h. 800 □-öl, zichyfalvai szolg. földek taksaszedési joga 67 h. 374 □-öl, nagymargitai „Gróza Satana“-féle föld 2 h. 420 □-öl, opaticzai volt erdőéri lak 923 □-öl.

VI. Kulán a m. kir. kincst. Ispánságnál.
1897. évi október hó 24-én d. e. 9 órakor.

Adai „Dudvárszky“-féle curialis föld utáni legelő részlet 48 h. 200 □-öl.

Aradon, 1897. évi szept. hó 24-én.

M. kir. kincst. jószágigazgatóság.

6597. szám 1897.

Pancsovai főszolgabírósgától.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett T.-Almás községi jegyzői állására ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állásra 600 frt évi fizetés, szabad lakás, udvar és házikert, valamint 2 öl tűzifa élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírószághoz folyó évi október hó 20-ig küldjék be.

A választás f. évi október hó 21-én fog T.-Almás községében megejteni.

Pancsován, 1897. évi szeptember hó 28-án.

891-2.2

Jablonszky,
főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Jécsa község képviselőtestületének 1896. évi december hó 13-án kelt 106. kgy./966. kig. ex 1896. számú, törvényhatóságilag jóváhagyott határozata folyán ezennel közhírré tétetik, hogy a felállítandó, két tanosztályt és két tanítói lakot magában foglaló új iskolaépület építkezési munkálatainak vállalatba adása céljából Nagy-Jécsa község hivatalos helyiségében 1897. évi október hó 14-én d. u. órakor felsőbb jóváhagyás fentartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel s 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt zárt ajánlataikat az árlejtés megkezdéseig alulírt előjárásához beadhatják.

Az ajánlatban világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti. Kikiáltási összeg 9789 frt 72 kr. A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alább megnevezett hivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők és arról másolatok vehetők.

Nagy-Jécsán, 1897. évi szeptember hó 26-án.

898-1.1

A községi előjáróság.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium folyó évi szept. hó 20-án 59197. szám alatt kelt magas rendeletével a temes-bégavölgyi vízszabályozó társulat céljaira Csebza község határában elfoglalt föld-területekre nézve a kisajá-

titási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi november hó 3-án d. u. 2 órakor Csebza községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekeltek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Csebza község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Nagy-Becskeken, 1897. évi október hó 3-án.

Torontálmegyei közigazgatási bizottság:

Rónay,
főispán.

17912/1897

906-1.1

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Becskeken rendezett tanácsu városnál lemondás folytán üresedésbe jött kerétszi állásra ezennel pályázat hirdetetik. Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szakképzettségüket, eddigi alkalmazásukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 25-éig a városi polgármesteri hivatalnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezendők figyelembe nem vétetnek.

Ezen állással a következő javadalmazás jár:

1. Evi készpénzfizetés . . . 600 frt.
2. Szabad lakás és
3. fűtés.

Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt Rehák Béla városi jegyző hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Kelt Nagy-Becskeken, 1897. évi október hó 6-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

A Jenőherczeg- és Nádor-utca sarkán

egy szép utcza lakás

november hó 1-től

== bérbe adandó. ==

Bővebbet

Fuchs Sándor-nál
(884 - x.11) Nádor-utca 821.

The Continental
Bodega Company

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.

Tarragona s. a. k.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
Ro'sa Ignác
urnál
Nagy-Becskeken.
(690-20.10)